

ENNASTJUHTIVA ÕPPIJA OSKUSED ÕPETAJA KARJÄÄRIMODELI SISENDINA

Autor: Bärbel Luhari-Err, Tallinna Ülikool
Juhendaja: Riina Stahl MA, Tallinna Ülikool

ENESEJUHTUD ÕPPIMINE

- avatus õpivõimaluste suhtes
- suhtumine endasse kui ennastjuhtivasse õppijasse
- initsiatiiv ja iseseisvus
- vastutus enda õppimise eest
- õppida meeldimine õppimise enda pärast
- loovus
- tuleviku orientatsioon
- võime rakendada ellu õpitulemusi
- probleemilahendamise oskus

(Jarvis, 1990)

ENESETÄIENDAMINE ON ÕPETAJALE OLULINE, sest

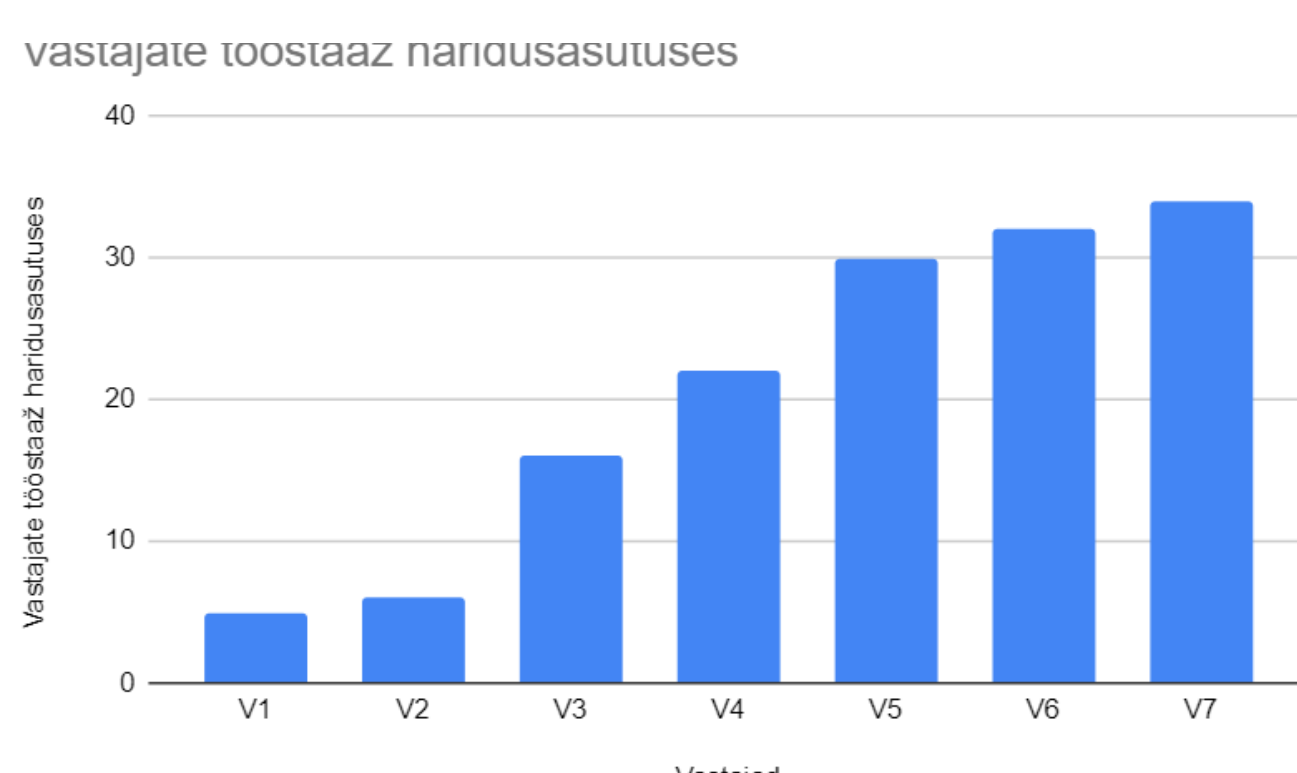
- õpetaja karjäärimudel on väga lineaarne, pidev enesetäiendamine tasakaalustab seda;
- haridus on pidevalt muutuv ja uuenev valdkond, kus on vaja ajaga kaasas käia;
- see annab võimaluse taset tõsta, aga ka väga palju vaheldust tööruutiniile;
- õpilaste muutudes muutub õpetaja õppimine aina olulisemaks;
- on võimalik saada uusi kontakte sama ala või sarnase mõtlemisega inimeste seas;

(Väljavõtted intervjuudest)

ANALÜÜS

Õpetajate kui ennastjuhtiva õppija oskuste analüüs otsib seoseid õpetaja karjäärimodeli täiendamiseks ning toob esile motiveerituse, enesearengule suunatuse, teadliku õppimise ja arengu suunamise, mis karjäärimodeli sisendina tasakaalustaks seni väga lineaarset õpetaja karjääri. Õpetaja karjäärimodeli kujundamisel tuleks enam arvestada õpetaja professionaalse arenguga.

Valimisse kuulunud õpetajate tööstaaž : 6-32 tööaastat

EESMÄRK JA PROBLEEM

Uurimuse eesmärk

- uurida ja kirjeldada õpetaja professionaalse arengu aluseks olevaid ennastjuhtiva õppija oskusi
- selgitada välja, millised on ennastjuhtiva õppija oskuste ning õpetaja professionaalse arengu vahelised seosed
- leida, kuidas see toetab õpetaja karjäärimodeli kujundamist.

Uurimisprobleem

Õpetaja karjäärimudel vajab kujundamist ja arendamist ning see peaks toetama õpetaja professionaalset arengut ning kasutama ühe lähtealusena ennastjuhtiva õppija oskusi.

MEETOD JA VALIM

Uurimustöös on kasutatud kvalitatiivset uurimismeetodit (poolstruktureeritud intervjuud, veebiküsitlus) ning lähtutud ennastjuhtiva õppija käsitlustest ja karjääriteooriatest.

Uurimuse valimiks on

- erivajaduslike õpilastele mõeldud üldhariduskooli õpetajaskond,
- kes on osalenud erinevates täiendkoolituse vormides,
- sh ühise tunnusena Erasmus+ programmi õpirändes

Õpetaja kui täiskasvanud õppija professionaalne areng ja selle toetamise võimalused lähtuvad ennastjuhtiva õppija kontseptsioonist. Elukestvas õppes hästi toimimise eelduseks on head ennastjuhtiva õppija oskused.

MÄRKSIÕNAD

- ennastjuhtiv õppija,
- enesejuhitud õppimine,
- karjäärimudel

UURIMIS- KÜSIMUSED

Kuidas õpetaja karjääri-
modeli kujundamine on
seotud ennastjuhtiva
õppija oskustega ja
millised ennastjuhtiva
õppija oskused saavad
olla õpetaja
karjäärimodeli
kujundamise sisendiks.

- „Õppimine on loov tegevus. Ma saan ju ise määrata, mida ma õpin.”
- „Loovuseks peab olema baas, lai vundament, millelt edasi ehitada uusi teadmisi”
- „Iga õppija saab luua iseenda jaoks toimivad süsteemid.”
- „Loovust peab oskama arendada ja sellist oskust on vaja õppida, et lapsi ja ka ennast loovalt õppima suunata.”
- „Õppimine ilma loovuseta on vägistamine.”

(Väljavõtted intervjuudest)

Eestis on haridussüsteem olukorras, kus õpetajate vähesus, õpetajaskonna vananemine, suur töökoormus, kõrgenevad nõuded ja karjääri-õpivõimaluste puudus tekitavad konflikti õpetaja professionaalse arenguvajaduse ja tegeliku olukorra vahel. Täiskasvanud õppijana juhib õpetaja oma professionaalset arengut enesejuhitud teadliku õppimise kaudu. Ennastjuhtiva õppija oskuste sidumine õpetajakompetentsidega võimaldab luua tingimused õpetaja karjäärimodeli kujundamiseks. Õpetajaameti eripärast tulenevalt on õpetaja ennastjuhtiva õppija oskuste sidumine üks võimalusi seada õpetaja karjääri kujunemine rohkem sõltuvusse õpetaja enda karjääri, õpi- ja arenguvalikutest..

Õpetaja motiveeritus oma professionaalse arengu juhtimisest on seotud õpetaja karjääri jooksul võimalike karjääri suunamise ja kujundamise võimalustega.

KOKKUVÕTE

Uurimus toob välja ennastjuhtiva õppija oskuste võimaliku rolli õpetaja professionaalse arengu arvestamisel karjäärimodelis. Õpetaja motivatsioon enesetäiendamisel on seotud vajadusega aja, muutuva õpilaskonna ja haridussüsteemiga kaasas käia, oma erialast taset tõsta, professionaalses kogukonnas osaleda. Pidev enesetäiendamine ja areng aitab tasakaalustada seni väga horisontaalset karjäärimodelit. Ennastjuhtiva õppija oskuste laiem kaasamine õpetaja karjäärimodeli kujunemisse on üks võimalusi õpetaja karjäärimodeli mitmetasandilisuse suurendamisel. Karjäärimodeli ja kompetentside sidumine õpetajate isikliku professionaalse arenguga tõstaks õpetajaskonna teadlikkust ja toetaks elukestva õppe põhimõtete sügavamat juurdumist.